

Församlingsinstruktion

**Svenska
kyrkan**

Enskede-Årsta
församling

FIN 2025–2028

Innehållsförteckning

FIN i Enskede–Årsta församling	1
• Vision	1
• Omvärldsbeskrivning Lokalt	1
• Omvärldsbeskrivning Globalt	3
• Analys – Hur går vi vidare	3
• Pastoralt program	6

Komplement

Barnkonsekvensanalys

Handlingsplan för lärande och undervisning i Enskede–Årsta församling

Form: Hazel Lindkvist och Elinor Edvall

Illustration framsida och sida 1: Elinor Edvall

Övriga illustrationer: Pixabay, arkiv

FIN 2025

Enskede-Årsta församlings församlingsinstruktion är ett övergripande styrdokument som ligger till grund för församlingens årliga mål, budget och verksamhetsplanering, samt uppföljning för åren 2025–2029.

Församlingsinstruktionen har utarbetats av kyrkoherden och församlingens kyrkoråd i samråd med domkapitlet. Detta styrdokument är baserat på Kyrkoordningen och är resultatet av följande förarbetat material:

- De anställdas regelbundna strategidagar kring församlingsverksamhetens utveckling
- De förtroendevaldas utvärdering och omvärldsanalys av församlingsarbetet
- Omvärldsbeskrivningen med material hämtat från Stockholms stad och KBOK
- Generalsekreteraren i Svenska kyrkans omvärldsbeskrivning 2023
- Intervjuer med barn och unga i församlingens verksamhet
- Församlingens församlingsinstruktion 2021–2025
- FN:s globala mål för hållbar utveckling

Församlingens vision är

Församlingen ska vara en trygg mötesplats för alla, en plats för växande i tro och gemenskap

Detta betyder att församlingen ska verka för att människor ska finna en trygg gemenskap och se kyrkan som ett andra hem, där alla kravlöst kan fördjupa sin relation till Gud. När detta sker breder Guds rike ut sig och skapelsen blir återupprättad. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission (KO, avd. 2).

Omvärldsbeskrivning lokalt

I Enskede-Årsta församling bor det 42 420 personer (2023-12-31). Församlingen är en närförort till centrala Stockholm och ligger söder om Södermalm. De stadsdelar som hör till församlingen är Årsta, Johanneshov, Enskede gård, Enskedefältet och Gamla Enskede. Församlingens mest kända landmärke är Globen som tillsammans med 3Arena har konserter och idrottsevenemang, där 3Arena (tidigare Tele2 Arena) är hemmaplan för fotbollsklubbarna Djurgården och Hammarby IF. Vid Globen finns även ett köpcentrum.

Den planerade bebyggelsen på Årstafältet har skjutits på framtiden. Slakthusområdet, där Globen ligger, beräknas i dagsläget få sina första bostäder klara 2026. Området blir helt klart 2035 och ses som ett nav i Stockholms restaurang- och kulturvärld. Där kommer bostäder blandas med evenemang och skolor.

Stockholms tunnelbana får två nya linjer som passerar genom församlingen – 2030 är den ena klar med två uppgångar på Slakthusområdet och 2040 är den andra linjen klar med uppgång på Årstafältet.

Medlemstalet fortsätter nedåt trots att utträdena har minskat i antal; 46,12% av de boende i församlingen är medlemmar. De aktiva inträdena till Svenska kyrkan har ökat, men antalet utträden är fortfarande högre. Den största gruppen som lämnar Svenska kyrkan är födda på 80- och 90-talet.

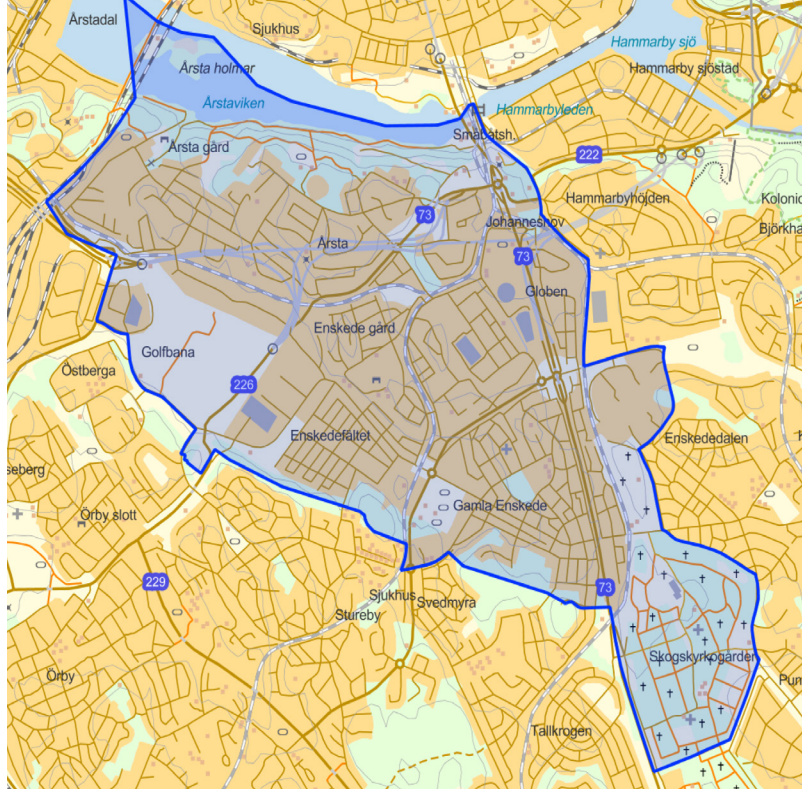
De flesta som bor i församlingen är personer i arbetsför ålder – det vill säga mellan 25 och 64 år. Denna grupp fortsätter att öka i antal. Åldersgruppen över 65 år är 15% och ökar. De yngre mellan 0 och 19 år motsvarar 22%. Nästan hälften församlingens invånare har eftergymnasial utbildning och medelinkomsten är 460 000 kr vilket är en ökning med 50 000 kr på fyra år.

Lägst ohälsotal är det i stadsdelen Enskedefältet och högst i Enskede Gård. I den stadsdelen är det även flest invånare med sjukersättning. Johanneshov är den stadsdel som har flest arbetslösa och lägst medelinkomst.

Barn och unga som deltar i olika verksamheter är mer skyddade från att bli inblandade i kriminalitet, därför bidrar församlingen till Enskede IK:s sociala fond och till Fryshusets arbete.

Gullmarsplan är den stora knutpunkten i församlingen, men även Årstabergs station har utvecklats till en plats där många passerar dagligen. Resorna sker via buss, tåg, pendeltåg, tvärbana eller tunnelbana.

Församlingen har två kyrkor. Enskede kyrka, som byggdes 1915, har en nationalromantisk utformning. Kyrkan byggdes med en bakre sal som skulle kunna användas vid möten och sammanträden. Årsta kyrka, som är Stockholm stifts nyast byggda kyrka, invigdes 2011 och besöks av arkitekter från hela Europa på grund av sin speciella arkitektur.

Årsta kyrka är sammanbyggd med ett äldre församlingshus från 60-talet, där även församlingens kansli och administration finns. I undervåningen finns arbetsrum och flera salar för verksamhet. På markplan finns två samlings-salar samt en stor foajé vid entrén till kyrkan. Alla lokalerna används till församlingens olika verksamheter. I församlingshuset har även majoriteten av församlingens anställda sin arbetsplats.

I Gamla Enskede äger församlingen ett hus som kallas för Kyrkvillan där det bedrivs verksamheter för alla åldrar. Där finns även en butik där alla intäkter från försäljningen går oavkortat till Act Svenska kyrkan, som är ett av församlingens fokusområden.

I församlingen finns Dalens sjukhus, med cirka 180 vårdplatser och avdelningar för exempelvis geriatrik, palliativ vård och ASIH, med en personalstyrka på cirka 480 personer. Enskede-Årsta församling bemannar Sjukhuskyrkan sedan många år tillbaka. I dagsläget är det en präst och en diakon från församlingen som har vardera 20% av sin tjänstgöring där.

Församlingen är representerad i stadsdelens POSOM-grupp där olika viktiga samhällsaktörer möts, såsom kommun-representanter, närpolis och brandkår.

Täta samarbeten sker med Arbetsförmedlingen, Socialtjänsten och stadsdelens seniorverksamhet.

De äldreboenden som finns i församlingen är Årsta vård- och omsorgsboende, Mariahemmet och Enskede Nya servicehus. Under 2025 öppnas återigen det nu nyrenoverade Enskededalens vårdboende.

Församlingen samarbetar med nästan alla skolor som finns i församlingen, framför allt vid de stora högtiderna. Skolorna hör ofta av sig för att få komma på besök, vilket har ökat de senaste åren.

Eftersom Skogskyrkogården ligger inom församlingen har ett samarbete inletts med Stockholms stads kyrkogårdsförvaltning. Med planerad start den 1 januari 2025 kommer Trons, Hoppets och Heliga korsets kapell att renoveras, vilket troligen kommer medföra fler begravningar i församlingens kyrkor.

Vid begravningar är begravningsbyråerna en viktig samarbetspartner för planering och genomförandet av begravningsgudstjänster.

Omvärldsbeskrivning globalt

Enligt FN:s globala mål drabbas de grupper som har ett svagt skydd och stor sårbarhet hårdast av klimatförändringarna. Klimatförändringarna väntas leda till stora folkomflyttningar, vilket innebär att trycket på såväl Europas som Sveriges gränser kommer att öka. Krig orsakar inte bara ett omätligt mänskligt lidande utan också omfattande destruktion av ekosystem. Kriget i Ukraina hade i början av 2023 skapat utsläpp av 33 miljoner ton växthusgaser. Svenska kyrkans fredsarbete är därför också en kamp för planetens

långsiktiga överlevnad.

Orostider när krig kommer nära i människors vardag ställer höga krav på civilsamhällets aktörer, inklusive Svenska kyrkan, att bära röst för människovärdet och möta människors oro.

Analys – Hur går vi vidare

Gud är skapande, kärleksfull och vill att hela Skapelsen, inklusive människan, ska befrias från lidande och död. Gud kallar oss till att vårda Skapelsen. Gud kallar oss att älska vår nästa. Gud kallar oss att synliggöra sitt rike här på jorden.

Det innebär att vi har ett ansvar för att arbeta tillsammans med Gud för att få världen att bli så som det var tänkt.

Det behövs en inre och en yttre omställning för att leva hållbart. Gud kallar oss och i vårt inre kan vi hitta en källa till kraft och kärlek som gör att vi vill ta vårt uppdrag på allvar, att verka för en hållbar värld.

Med tron på Gud som skapare, befriare och livgivare får vi agera tillsammans för att läka världen.

Hur gör vi detta när vi lever i en tid av klimatnöd och artkris? Vi vet att vetenskap, teknik, politik och individers val är avgörande för att bromsa den negativa utvecklingen. Vi måste som församling ställa oss frågan vilket ansvar vi har som kyrka.

Vi vet att klimatnöden bidrar till djupa andliga och existentiella kriser. Vilka kan och vill vi vara som lever i en del av världen där befolkningen lever långt utöver vad planeten klarar av och därmed bidrar till lidande? Vågar vi tro på en framtid? Hur skapar vi hopp som ger handlingskraft? Detta är kyrkans stora utmaning inför framtiden.

Gudstjänst och kyrkliga handlingar

Det är viktigt att församlingen känner igen sig i gudstjänsten. Sånger, psalmer, predikan och förbön ska präglas av det som sker i samhället.

Gudstjänsten ska vara en plats för att minska oro och ge hopp; nya visioner om en bättre värld ska kunna ta form. Där unga och gamla kan samlas och förenas, där nya kontakter kan knytas och många kan vara med och bidra.

Att finnas på plats för föräldrar och syskon som befinner sig i kyrkornas foajéer medan barn och syskon övar körsång är viktigt. Här knytas de första kontakterna med församlingen och tröskeln för att fira gudstjänst sänks. Här kan både dopinbjudan och dopuppföljning ske i mötet med familjerna och det är en möjlighet att visa på varför det är viktigt att vara medlem i Svenska kyrkan.

Trenden att föräldrar inte döper sina barn ökar. En orsak kan vara att föräldrarna inte själva har någon relation till Svenska kyrkan eller att de vill att deras barn själva ska välja om de vill bli döpta.

Församlingens konfirmander blir allt fler för varje år och det gäller även antalet personer som inte är döpta när de anmäler sig till konfirmationsläsning. Det är viktigt att aldrig sluta informera om dopets betydelse för den enskilde, men också visa på att det är en global gemenskap där vi har ansvar för varandra. Vi är alla värdefulla och viktiga i Guds ögon. Många unga lider av de budskap som sänds ut i sociala medier, där endast framgång och lycka räknas, hur man ser ut och hur många likes och följare man har på sin sociala media.

Kyrkan måste vara en motkraft till konsumtion, narcissism och egoism. De kyrkliga handlingarna speglar att relationer är viktiga. Dopet visar på den världsvida kyrkans gemenskap och relationen med Gud. Vigseln visar på att kärleken för människor samman och begravningen att varken liv eller död kan skilja oss från Gud eller våra nära och kära.

Trenden att allt fler ungdomar konfirmerar sig är utbredd i hela Stockholms stift och församlingen måste kunna ta emot alla ungdomar som vill veta mer om den kristna tron. Församlingen har 2024 mer än dubbelt så många anmälningar som 2023. Detta innebär att prioriteringar för att frigöra personella resurser kommer att ske på bekostnad av verksamheter som riktar sig till vuxna. Förändring av tjänster kan också bli aktuellt för att möta behovet.

Undervisning

Församlingen har ett stort uppdrag att berätta om den kristna tron. Det är ännu viktigare idag eftersom den naturliga undervisningen som fanns i hemmen och skolan förr inte har samma omfattning numera. Därför ska alla möten, alla mötesplatser och alla verksamheter vara en plattform för lärande. Församlingens lokaler ska också spegla hur församlingen ser på andra människor, på skapelsen och tron på Kristus.

Många barn och unga är oroliga för framtiden och det är viktigt att ansvaret för klimatfrågan inte läggs på barnen utan att församlingen tydligt visar på att detta är de vuxnas ansvar.

Kyrkan måste också stå för hoppet. Församlingsverksamheten ska visa på att det inte är omöjligt att skapa en klimatsmart framtid. Kunskapen om klimaträttvisa ska spridas i allt församlingen säger och gör, på konserter, i gudstjänster och andakter, på alla mötesplatser. Det ska arrangeras temadagar då vi förundras över vår skapelse, då vi tackar för allt som faktiskt redan görs.

För att skapa en ökad gemenskap i församlingen och möjliggöra att fler kan vara med och bidra ska församlingens anställda inte bara vara de som utför verksamhet, utan i allt högre grad göra det möjligt för andra att kunna bidra både som volontärer och vid arbetsträning.

Diakoni

Församlingen ska ha ett tydligt diakonalt förhållningssätt. En del av det arbetet innebär att alla medarbetare vet hur gränser sätts för att skapa bra möten. Medarbetarna ska lyssna aktivt på besökarna så de känner sig sedda, bekräftade och blir bemötta med inställningen att alla är lika värda och kan bidra. Bemötandet ska medverka till att den som behöver stöd blir självstärkt, vilket motverkar ett beroendeförhållande.

Församlingens mötesplatser ska ha mat och gemenskap i fokus med själavården nära till hands. Det är viktigt att alla medarbetare är medvetna om vad som sker i omvärlden och håller sig uppdaterad om nya rön i forskningen. Det är också viktigt att följa vad som sker politiskt, eftersom det påverkar många av dem som söker samtalsstöd hos diakoner och präster. Framtidens diakoni behöver också vara profetisk och kyrkan måste göra sin röst hörd när människovärdet kränks på olika sätt.

Mission

Kyrkans uppdrag idag är att vara mer utåtriktad och evangeliserande.

Få känner till vad kristen tro är och färre ser värdet i att vara medlemmar i Svenska kyrkan. Därför måste Enskede-Årsta församling vara missionerande i vår sekulariserade del av världen och finnas på de platser där församlingen växer. För att tillgodose detta behov kommer församlingen att under åren 2024–2026 planera för och etablera sig med en ny lokal i Slakthusområdet.

De som flyttar in får ett välkomstbrev med information om vad som sker i församlingen och vilka verksamheter som finns. Detta sker via ett digitalt verktyg som ägs av Verbum, vilket används även vid utskick för inbjudan till dop och konfirmationsläsning.

Församlingen i Enskede-Årsta ska motverka fattigdom och belysa miljöfrågor, vilket ska märkas vid utskick, i verksamheter, i predikan och i doptal. För detta krävs nya modiga visioner, men inte bara som tankar utan också genom konkret handling, som att synas vid olika event i församlingen och berätta om vad vi gör och bjuda in folk att delta och hjälpa till.

Återkommande event är marknadsdagarna i Enskede och liknande dagar, som då Årsta torg fyllde 70 år. Församlingen medverkar med sitt tält, Fairtradeprodukter från Act-butiken och informationsblad om verksamheter.

I församlingen är det tradition vid advent och jul att i kyrkorna och på Årsta torg samt i Kyrkvillan ställa ut krubbor som riktar sig till alla åldrar. Detta är ett sätt att berätta om julens budskap och visa att den är något mer än bara julklappar och konsumtion. Varje år visas krubbor ur den stora samlingen upp och oftast finns det nya krubbor som antingen är skänkta, utlånade eller köpta. Församlingen ser arbetet med julkrubborna som ett missionsuppdrag.

Pastoralt program

Mål

Fokus på dop och konfirmation

- *Dopen ska öka med 10 %*
- *Konfirmationerna ska öka med 15 %*

För församlingsarbetet innebär det att:

- Prata om dopet regelbundet i andakter och gudstjänster
- Ha generösa tider för dopgudstjänster
- Synliggöra barn och unga i gudstjänsten
- Berätta om dopet och konfirmationen i alla verksamheter samt erbjuda dopundervisning för alla åldrar
- Alltid prioritera arbetet med barn och unga
- Stärka barn och ungas självkänsla
- Församlingen samordnar sina kampanjer gällande dop och konfirmandarbetet så att det sammanfaller med de nationella kampanjerna med samma tema
- Via Verbums digitala verktyg erbjuda dop och konfirmation enligt plan

Församlingen ska vara en sammanhållande kraft för trygghet och gemenskap

- *Ideella krafter ska tas tillvara i församlingens olika verksamheter*
- *Församlingsverksamheterna ska anpassas för att kunna ta emot dem som är i behov av arbetsträning eller samhällstjänst*
- *Församlingen ska finnas i närsamhället vilket bland annat sker genom etablering i Slakthusområdet*
- *Församlingen ska vara en naturlig samlingsplats när samhället drabbas av kris*

För församlingsarbetet innebär det att:

- Öppna upp för att fler ska kunna bidra i samband med gudstjänsten
- Gudstjänsten ska vara en plats där man finner ro och hopp
- Alla anställda ska vara utbildade i Marymetoden
- Medlemmarna i körerna är ideella och bidrar till församlingens verksamheter

- Anställda ska vara möjliggörare och mindre av utförare
- Alla verksamheter ska ha en plan för hur ideella kan vara med och bidra
- Alla anställda ska vara utbildade i krishantering och vara väl uppdaterade i församlingens krisplan

Lokalen på Slakthusområdet ska:

- Vara en mötesplats där alla åldrar känner sig hemma och välkomna
- Ha diakonal framtoning där samtalet och det personliga mötet är i fokus
- Vara en plats för arbetsträning och möjlighet att bidra som volontär
- Vittna om hur vi vill vara som kyrka

Församlingen ska vara drivande för hållbarhet både lokalt och globalt

- *Församlingen ska utarbeta en klimatplan med tydliga och mätbara mål grundad i Färdplan för klimatet*
- *Samarbetet med Act Svenska kyrkan ska prioriteras*

För församlingsarbetet innebär det att:

- Klimatfrågan och arbetet med Act Svenska kyrkan ska synliggöras i gudstjänster, i kyrkliga handlingar och vid konserter

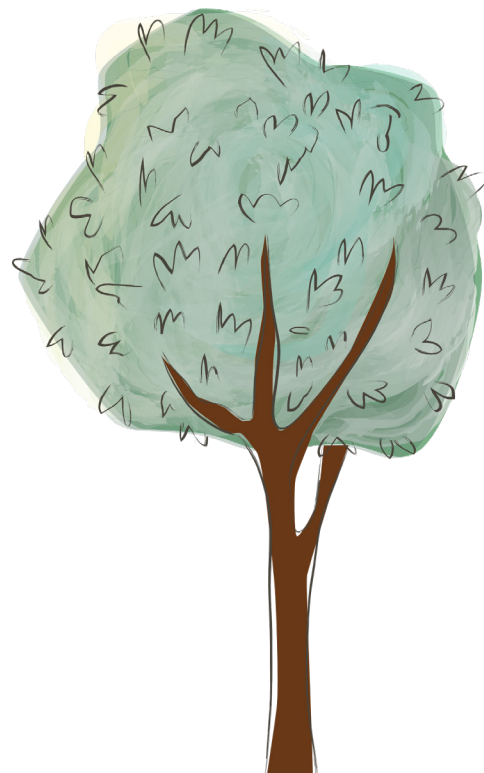
- Allt som serveras vid kyrkkaffet ska vara vegetariskt, Fairtrade eller närodlat i möjligaste mån
- Vid kyrkkaffet och konserter ska insamling till Act Svenska kyrkan ske
- Vid dop ger församlingen en gåva till Act Svenska kyrkan
- Information om Act Svenska kyrkan ska ges i alla våra verksamheter
- Föreläsning och kurser om klimatfrågan och Act Svenska kyrkan ska genomföras
- Församlingen ska inspirera till att leva klimatsmart och uppmuntra till en hållbar livsstil
- Sång och musik ska berätta om klimat-rättvisa
- Alla verksamheter i församlingen ska möjliggöra för arbetsträning
- Vid event ska klimatfrågan och arbetet med Act Svenska kyrkan synliggöras
- Act Svenska kyrkan-loggan ska finnas på församlingens profilkläder, i annonsering och marknadsföring
- Församlingen ska bli en tydlig "Change Maker" i klimatfrågan och i samarbetet med Act Svenska kyrkan

Församlingen ska vara en växtplats för kristen tro och gemenskap

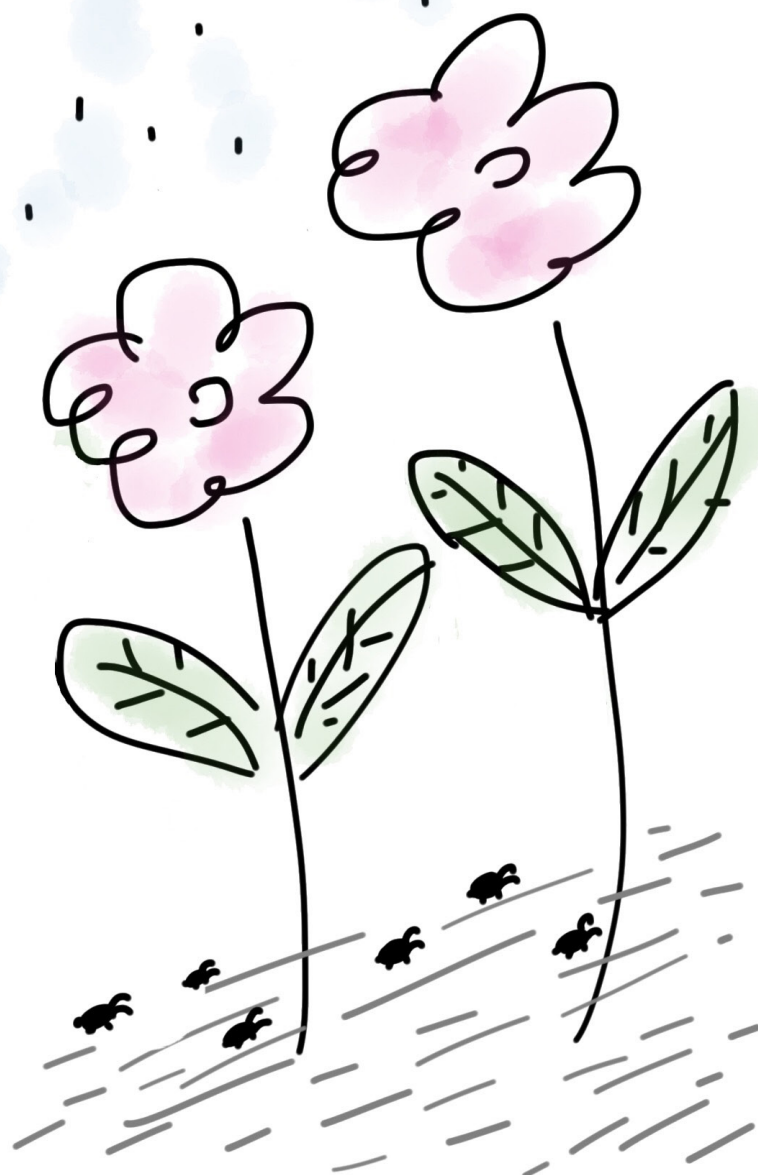
- *Undervisning och lärande ska utvecklas i enlighet med Handlingsplan för lärande och undervisning*
- *Samarbetet med skolan ska prioriteras för att ge barn möjlighet att lära känna kyrkans tro och lära*

För församlingsarbetet innebär det att:

- Det ska finnas olika gudstjänstformer för att alla ska kunna känna igen sig och kunna växa i tro
- Kyrkorummet ska användas vid skolbesök och ses som en möjlighet att berätta om den kristna tron

- Den pedagogiska ålderstrappan i Handlingsplan för lärande och undervisning ska ge möjlighet att reflektera och skapa verksamheter för ett livslångt lärande i församlingen och vara en god utgångspunkt för det pedagogiska arbetet i planering och genomförande
- Medarbetarna ska se varje människas potential och församlingens bemötande ska stärka till självhjälp
- Alla anställda ska medvetet ha ett diakonalt förhållningssätt
- Vara en församling med låga trösklar där alla kan testa sin tro och sitt tvivel.

Enskede-Årsta församling

Besöksadress: Bråviksvägen 47, Årsta

Växel: 08-556 133 30

E-post: enskede-arsta@svenskakyrkan.se

Webbplats: www.svenskakyrkan.se/enskede-arsta

Facebook: www.facebook.com/EnskedeArstaForsamling